

Відображення граф 31–33 Звіту КІК при пільзі 2 млн євро

Призначення граф 31–33 та поріг звільнення (2 млн євро)

Графи 31–33 Звіту про контрольовану іноземну компанію (КІК) містять перелік операцій КІК з певними категоріями нерезидентів (зокрема, з нерезидентами в “низькоподаткових” юрисдикціях, пов’язаними особами-нерезидентами та нерезидентами з визначеними організаційно-правовими формами). Ці дані зазначаються з деталізацією по кожній операції (контрагент, країна, код платника тощо) і слугують податковій для контролю трансфертного ціноутворення (ТЦУ) та діяльності КІК.

Відповідно до підпункту 39^{2.4} Податкового кодексу України (ПКУ), якщо сукупний дохід КІК не перевищує 2 млн євро за звітний період, контролююча особа має право не включати прибуток цієї КІК до оподаткованого доходу (так звана “пільга 2 млн євро”). Простіше кажучи, **прибуток КІК звільняється від оподаткування в Україні, якщо виконано критерій доходу $\leq$ 2 млн євро.** Однак навіть у таких випадках контролер все одно зобов’язаний подати **Звіт про КІК** і заповнити відповідні розділи для розкриття інформації. Дані граф 31–33, хоча й не впливають прямо на поточне оподаткування “звільненого” КІК, потрібні податковій для майбутнього аналізу. *До прикладу, ДПС отримує додаткову інформацію про “дружні” КІК, про перетікання доходів на офшорні компанії (що зменшує податкові зобов’язання КБВ – фізичної особи резидента), використання інших схем перенесення чи зменшення податкового навантаження навіть з країни резидентства КІК*

Іншими словами, якщо прибуток КІК зараз не оподатковується,

податковий орган все одно збирає інформацію про її операції для контролю в наступних періодах.

Обов'язковість заповнення граф 31–33 при звільненні КІК

Спочатку норми ПКУ щодо заповнення граф 31–33 за умов звільнення КІК від оподаткування трактувалися неоднозначно. У **2023 – на початку 2024 року** податкові органи в роз'ясненнях фактично **дозволяли не заповнювати** графи 31–33, якщо застосовується пільга 2 млн євро (така позиція була оприлюднена в базі ЗІР, питання ID 40810, та підтверджена низкою індивідуальних податкових консультацій).

Проте у квітні 2024 року Державна податкова служба змінила підхід. У листі №3/2024 від 17.04.2024 р. (п. 2.6) податкова **чітко зазначила, що ПКУ не містить жодних виключень**, які дозволяли б контролеру не відображати у Звіті інформацію в графах 31–33. Цю позицію підтверджено також низкою ІПК у травні 2024 р. – податківці наголосили, що навіть якщо КІК звільнений від оподаткування, **рядки 31–33 Звіту про КІК підлягають заповненню**. Наведемо цитату з роз'яснення: *«статтею 39² ПКУ не встановлено окремих правил або виключень для контролюючої особи щодо невідображення у Звіті інформації... отже, така інформація підлягає відображенню у відповідних графах Звіту»*. Таким чином, станом на 2024–2025 рр. офіційна позиція ДПС однозначна: **контролююча особа повинна заповнювати графи 31–33 Звіту про КІК навіть за наявності “пільгового” статусу КІК**.

Відповідальність за неналежне відображення інформації

Невиконання вимоги щодо розкриття всіх необхідних відомостей у Звіті про КІК (наприклад, якщо контролер **неповно відобразив операції у графах 31–33**) загрожує суттєвими штрафами. Згідно з

п.120.7 ПКУ, передбачено штраф **3% від суми доходу КІК або 25% від скоригованого прибутку КІК** (за рік) – **залежно від того, що більше**, за кожен випадок не відображення або неправдивого відображення інформації, але не більше 1000 прожиткових мінімумів за кожен такий випадок. У 2025 році максимальний розмір цього штрафу оцінювався приблизно в **3,03 млн грн за кожне порушення**. Отже, **ціна питання дуже висока**, навіть якщо йдеться лише про формальне порушення в заповненні звіту.

Варто зазначити, що наразі, в умовах дії воєнного стану, безпосереднє застосування штрафів **призупинено**. Відповідно до п. 72 підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ (зі змінами, внесеними Законом №4113-ІХ від 04.12.2024), **не застосовуються штрафні санкції** за КІК-порушення, вчинені в період з 01.01.2022 р. до кінця місяця скасування воєнного стану, **за умови**, що контролююча особа виконає свої обов'язки протягом 6 місяців після завершення воєнного стану. Також на цей період контролер (та посадові особи) звільнений від адміністративної і кримінальної відповідальності за порушення правил КІК. Але після закінчення війни мораторій сплине, і податкова матиме право накладати вищезазначені штрафи. Таким чином, тим, хто скористався пільгою і не заповнив графи 31–33, доведеться **дооформити звіти** протягом пільгового періоду, щоб уникнути багатомільйонних санкцій у майбутньому.

Судова практика та перспективи оскарження

На сьогодні **прямої судової практики** щодо штрафів за невідображення операцій у графах 31–33 Звіту КІК **ще немає**. Правила КІК запрацювали лише з 2022 року і наразі діє мораторій на штрафи, тож **перші судові спори очікуються після завершення воєнного стану** (коли ДПС почне штрафувати контролерів, які не виправили звіти). Втім, фахівці вже зараз прогнозують, як можна буде захищатися у таких спорах. Одним із ключових аргументів може стати **презумпція правомірності дій**

платника податків у разі неоднозначності норм (пп. 4.1.4 ПКУ): сам закон містить принцип, що всі неясності трактуються на користь платника. У нашому випадку є очевидна **неоднозначність трактування вимоги заповнення граф 31–33** – про це свідчить хоча б те, що **позиція податкової змінилася** (спершу дозволяли не заповнювати, згодом заборонили). Таким чином, контролер, який не наводив операції у графах 31–33, посилаючись на офіційні роз'яснення ДПС того часу, може в суді доводити відсутність своєї вини та правомірність своїх дій. Додатково зазначають, що відсутні будь-які збитки для бюджету (оскільки прибуток КІК і так не оподатковувався), а накладення величезного штрафу за суто технічне порушення виглядало б **непропорційним** (принцип співмірності покарання). Отже, у майбутніх спорах суд може взяти до уваги ці обставини та стати на бік платника, якщо той діяв відповідно до тодішніх роз'яснень і не завдав шкоди державі.

Короткі відповіді на ключові питання

- **Чи потрібно відображати операції в графах 31–33, якщо дохід КІК не перевищує 2 млн євро? – Так.** Навіть «звільнений» від оподаткування КІК зобов'язаний заповнити ці графи Звіту. Податкові органи наголошують, що ПКУ не передбачає виключень, отже інформація про такі операції підлягає відображенню.
- **Чи були роз'яснення щодо незаповнення граф 31–33 раніше? – Так, але позиція змінилась.** Раніше податкова в індивідуальних консультаціях дозволяла не наводити ці дані при виконанні умови пільги. Однак з квітня 2024 р. ДПС чітко заявила про **обов'язковість заповнення граф 31–33** навіть для КІК з доходом ≤ 2 млн євро.
- **Чи є законодавчі підстави не заповнювати ці графи? – Ні.** Вимога розкривати інформацію у графах 31–33 встановлена нормами ПКУ, без будь-яких винятків для випадків

пільгового оподаткування. Іншими словами, це **прямий обов'язок**, визначений законом, а не просто рекомендація.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся

за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Відправити

Компанія Вікторія

Порівняльний аналіз звільнення: за згодою сторін vs. за власним бажанням

За обох варіантів (за згодою сторін за ст. 36 КЗпП чи за власним бажанням за ст. 38 КЗпП) працівник, який офіційно працевлаштований та має страховий стаж, може одразу після звільнення стати на облік у службі зайнятості. Важлива відмінність полягає у порядку звільнення: за згодою сторін

дати та умови припинення трудового договору узгоджують між працівником і роботодавцем, тому можна звільнитися негайно (поза двотижневим строком). За власним бажанням за загальним правилом потрібно письмово попередити роботодавця за 2 тижні. **Водночас закон допускає звільнення без відпрацювання у виняткових випадках:** якщо є «поважні причини» (п. 1 ч. 1 ст. 38 КЗпП), коли працівник не може продовжувати роботу, то відпрацювання не потрібно. Аналогічно, під час воєнного стану введено додаткові підстави для звільнення без відпрацювання. Таким чином, реєстрація у центрі зайнятості можлива в день подання заяви відразу після офіційного звільнення; за згодою сторін фактично можна припинити роботу раніше, ніж при звільненні за власним бажанням (де зазвичай вимагають 14 днів).

Початок виплати допомоги та обмеження

Порядок початку виплати допомоги по безробіттю залежить від підстав звільнення. За загальними правилами допомога призначається з 8-го дня після реєстрації в службі зайнятості. Однак закон передбачає спеціальні обмеження: якщо працівник звільнився «за власним бажанням» **без поважних причин** або **за згодою сторін**, то виплати починаються лише з 31-го календарного дня після реєстрації. Якщо ж звільнення за власним бажанням відбулося з поважної причини (перелік таких причин – ч. 1 ст. 38 КЗпП, наприклад переїзд, навчання, вагітність тощо), виплати починаються з 8-го дня.

Отже, у звичайних (докарантинних) умовах найшвидше допомогу отримати, якщо звільнення оформлене як **за власним бажанням з поважної причини** (виплата з 8-го дня). Якщо поважних причин немає, то і при звільненні за власним бажанням, і за згодою сторін діятиме правило «з 31-го дня». В обох випадках допомога призначається, але з відтермінуванням (звільнення добровільне без причин чи за згодою вважаються не «вимушеними», тому закон

вводить місячну затримку виплат).

Під час воєнного стану діють особливі правила. Закон прямо встановлює, що *виплата допомоги по безробіттю у воєнний час здійснюється з першого дня надання статусу безробітного, незалежно від підстав звільнення*. Тобто навіть якщо працівник пішов за власним бажанням без поважної причини чи за згодою сторін, нарахування допомоги починається з **1-го дня** реєстрації статусу.

Таким чином, **найоптимальніший сценарій** для швидкого отримання допомоги: якщо є можливість скористатися поважними причинами для звільнення за власним бажанням, то виплати стартують на 8-й день (у звичайний час) i.factor.ua. Проте зараз, під час воєнного стану, будь-який із цих варіантів (за власним бажанням чи за згодою сторін) призводить до виплат з першого дня статусу.

Додаткові пільги та обмеження у воєнний час

Воєнний стан також накладає специфічні обмеження та пільги на порядок допомоги безробітним:

- **Виплати з 1-го дня.** З 7 травня 2022 року (закон № 2622-IX) діє норма, що під час дії воєнного стану допомога призначається з першого дня надання статусу безробітного. Тому навіть «добровільні» звільнення не тягнуть затримки.
- **Дистанційне обслуговування.** Безробітному не обов'язково особисто приходити в центр зайнятості, особливо якщо він мешкає в зоні бойових дій чи на тимчасово окупованій території. Достатньо підтверджувати бажання залишатися на обліку з допомогою засобів зв'язку, у тому числі дистанційно (електронно чи телефоном), не рідше ніж раз на 30 днів.

- **Максимальний розмір допомоги.** Закон обмежує максимально можливий розмір допомоги 150 % від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного року. Наприклад, у 2022 році це було 9 750 грн, у 2024–2025 роках – 12 000 грн (150 % від 8 000 грн).
- **Припинення виплат.** Якщо зареєстрований безробітний перебуває за кордоном понад 30 календарних днів, виплати допомоги призупиняються.
- **Тривалість виплат.** Звичайно допомога надається на різний строк залежно від причин звільнення. При цьому Закон про зайнятість встановив, що під час воєнного стану строки скорочені: для осіб, звільнених за власним бажанням без поважних причин чи за згодою сторін, максимальний строк виплат – **270 календарних днів** (зазвичай «інші причини» давали 360 днів, але в воєнний час – 270).
- **Пропозиція роботи чи праці.** Під час дії воєнного стану ДСЗУ спочатку пропонує вакансії за професією чи кваліфікацією безробітного; якщо таких немає, може бути пропозиція громадських або суспільно корисних робіт. Безробітні, які відмовляються без поважної причини двічі, можуть втратити реєстрацію (так само за умов воєнного стану).

Таким чином, **пільгами воєнного стану** є переважно прискорений початок виплат (з 1-го дня) та дистанційне обслуговування. **Обмеженнями** – скорочена тривалість виплат (до 270 днів), граничний розмір допомоги (150 % мінзарплати) і вимога підтверджувати статус безробітного онлайн чи телефоном (якщо особа тимчасово не в Україні).

Таблиця порівняння варіантів

Критерій	За згодою сторін	За власним бажанням
Термін повідомлення	Узгоджується сторонами; можливе негайне звільнення.	Загалом – письмове повідомлення за 2 тижні (ч. 1 ст. 38 КЗпП). За наявності «поважних причин» – без відпрацювання.
Статус безробітного	Можна отримати одразу після звільнення; статус надається в день подання заяви.	Те ж саме – статус надається в день звернення до центру зайнятості.
Початок виплат (звичайні умови)	З 31-го дня після реєстрації (аналогічно до звільнення без поважних причин).	З 8-го дня (якщо є поважні причини згідно ч. 1 ст. 38 КЗпП); інакше – з 31-го дня.
Початок виплат (воєнний стан)	З 1-го дня надання статусу безробітного (за особливими правилами воєнного стану).	З 1-го дня надання статусу.
Тривалість виплат (воєнний стан)	До 270 календарних днів (для звільнень за згодою чи без поважних причин).	До 270 календарних днів (так само для власного бажання без поважних причин).
Максимальний розмір допомоги	Не перевищує 150 % мінімальної зарплати (на 1 січня року).	Не перевищує 150 % мінімальної зарплати (те саме обмеження).
Особливі умови (воєнний стан)	Дистанційна подача документів/виплат (включаючи ВПО); виплати припиняються, якщо безробітний перебуває за кордоном понад 30 днів.	Такі ж умови: дистанційне обслуговування; припинення виплат при >30 днях за кордоном.

Висновки: У нормальних умовах швидше отримати допомогу можна за умови наявності **поважної причини** при звільненні за власним бажанням (початок виплат з 8-го дня). Звільнення за згодою сторін не дає переваг у термінах виплат (адже за законом «за угодою» прирівняно до добровільного звільнення без причин і виплати починаються з 31-го дня). Проте під час **воєнного стану** ця різниця зводиться нанівець: незалежно від формулювання звільнення виплати призначаються з першого дня статусу, і різниця «8 днів» проти «31 дня» вже не застосовується. Основні обмеження нині – це граничний розмір виплат (150 % мінзарплати) та скорочена тривалість (макс. 270 днів при добровільному звільненні/за згодою), а пільги – відстрочка виплат відсутня і можливість дистанційного отримання допомоги.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку. Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77, електронна пошта:
office@vg.ua

Штрафи та пеня при уточненні річної декларації під час воєнного стану фізичною особою

Загальні правила виправлення помилок у деклараціях

Податковий кодекс України (ПКУ) встановлює порядок самостійного виправлення помилок. Згідно з п.50.1 ст.50 ПКУ, якщо платник податків виявив заниження податкового зобов'язання у раніше поданій декларації, він зобов'язаний або подати **уточнюючий розрахунок** (декларацію) з доплатою суми недоплати та **самоштрафом 3%** від такої суми до подання уточнення, **або** відобразити недоплату у поточній декларації (наступного періоду) з додаванням **5% штрафу**. Тобто в звичайних умовах за добровільне виправлення помилки передбачено невеликий штраф (3% чи 5%) та, за потреби, нарахування пені за прострочення сплати податку (пеня нараховується після 90 днів прострочення згідно з пп.129.1.3 ст.129 ПКУ).

Важливо, що якщо виправлення здійснюється **до настання граничного строку сплати** податкового зобов'язання (тобто до узгодження зобов'язання), то недоплата не вважається простроченою. В такому разі **штраф за несвоєчасну сплату (5% або 10% згідно з ст.124 ПКУ)** взагалі не застосовується, оскільки податкове зобов'язання сплачено вчасно після

коригування. Пеня, відповідно, також не нараховується, якщо податок доплачено не пізніше 90 днів від граничної дати сплати.

Воєнний стан: мораторій та відновлення відповідальності

На початку дії воєнного стану в Україні діяли податкові послаблення, запроваджені ще під час карантину COVID-19. Зокрема, до **27.05.2022** діяв мораторій на застосування податкових штрафів за порушення податкового законодавства. Це означало, що у період з 24.02.2022 (початок воєнного стану) і до 27.05.2022 платники податків були фактично звільнені від штрафних санкцій за несвоєчасне декларування чи сплату податків.

Починаючи з **27 травня 2022 року** (дати набрання чинності Законом №2260-IX), карантинний мораторій було скасовано, і податкова відповідальність відновилася в загальному порядку Відтоді і до серпня 2023 року при поданні уточнюючих декларацій платникам податків необхідно було сплачувати самоштраф (3% чи 5% за ст.50 ПКУ) та пеню за прострочення (якщо доплата здійснювалася пізніше ніж через 90 днів після граничного терміну) на загальних підставах. Водночас для платників, які не могли виконати податкові обов'язки у визначені строки через обставини воєнного стану, діяла відстрочка: вони **звільнялися від відповідальності** за несвоєчасне виконання обов'язків за умови виконання їх протягом місяця після відновлення можливості або після закінчення дії таких обставин.

Звільнення від штрафів і пені під час воєнного стану (з 01.08.2023)

У середині 2023 року законодавство знову пом'якшило підхід до самостійного виправлення помилок на час війни. Законом України

№3219-ІХ від 30.06.2023 розділ ХХ «Перехідні положення» ПКУ доповнено підпунктом **69.38**, яким **тимчасово, з 1 серпня 2023 року і до припинення чи скасування воєнного стану** встановлено особливий порядок. Якщо платник податків самостійно виправляє помилки, що призвели до заниження податкових зобов'язань (з дотриманням вимог ст.50 ПКУ), то він **звільняється від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених п.50.1 ст.50 ПКУ, та пені**. Інакше кажучи, протягом дії воєнного стану не потрібно сплачувати 3% (або 5%) самоштрафу і не нараховується пеня при поданні уточнюючої декларації, в якій збільшується сума податку.

Державна податкова служба у своїх роз'ясненнях підтверджує цю норму. Зокрема, зазначено, що на період воєнного стану діє пільговий режим, який **прямо звільняє платників від штрафів і пені** у разі самостійного виправлення помилок за процедурою ст.50 ПКУ. Таким чином, якщо фізична особа (громадянин, не підприємець) подає уточнюючу річну декларацію з податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військового збору за період дії воєнного стану і збільшує при цьому суму податкових зобов'язань, **штрафні санкції (3%/5%) та пеня не застосовуються**. Важливо при цьому дотриматися порядку самовиправлення – своєчасно подати уточнюючу декларацію та сплатити суму недоплати.

Залежність штрафів і пені від строків подання та сплати

Як зазначалося, ключовим фактором є дотримання строків сплати узгодженого податкового зобов'язання. Якщо помилку виправлено **до спливу строку сплати** податку (наприклад, уточнююча декларація подана і податок доплачений до дати, коли потрібно було сплатити податок за результатами річної декларації), то ситуація не розглядається як прострочення сплати. У такому разі **ані штраф за несвоєчасну сплату (5%/10% за ст.124 ПКУ), ані пеня не нараховуються**, адже податкове зобов'язання

фактично сплачене в установлений термін з урахуванням уточнення.

Якщо ж додаткове податкове зобов'язання виявлене та сплачене вже **після граничної дати сплати**, то формально виникає прострочення. За нормальних умов на суму недоплати після спливу 90 днів починає нараховуватись пеня (відлік від граничного терміну сплати). Проте в умовах воєнного стану ця пеня не застосовується завдяки згаданому підп.69.38 ПКУ – навіть якщо зі сплати податку була затримка понад 90 днів, пеня та 3% штраф скасовані законом. Звісно, щоб уникнути можливих ускладнень, бажано подати уточнюючу декларацію та сплатити суму недоплати якнайшвидше. Водночас податкове законодавство гарантує, що добровільне уточнення податкових зобов'язань під час дії воєнного стану не потягне фінансових санкцій, якщо платник виконає всі вимоги процедури самовиправлення.

Висновок: Фізична особа, яка під час воєнного стану подає уточнюючу декларацію за результатами річного декларування доходів і військового збору із збільшенням податкових зобов'язань, **не сплачуватиме штраф 3% (або 5%) та пеню**. Ця пільга діє згідно з підп.69.38 розд. XX ПКУ на період воєнного стану. Відповідно, за умови своєчасної доплати податку та дотримання процедури виправлення, жодних санкцій до такого платника не застосують. Якщо ж строк сплати податку вже минув, важливо пам'ятати, що пеня все одно не буде нарахована, якщо уточнення подається в умовах дії воєнного стану, та відсутній штраф за прострочення сплати узгодженого зобов'язання, оскільки зобов'язання було уточнено добровільно. Усі наведені норми базуються на положеннях Податкового кодексу України та офіційних роз'ясненнях ДПС, виданих в особливий період воєнного часу.

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку.
Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Оподаткування ПДВ імпорту та продажу сонячних панелей (станом на 2025 рік)

Ставки ПДВ при імпорті обладнання

для СЕС

Базова ставка. Стандартна ставка податку на додану вартість (ПДВ) в Україні при імпорті товарів становить **20% від митної вартості** товару. Ця загальна ставка застосовується до всіх товарів, якщо не передбачено спеціальних пільг. Таким чином, у звичайних умовах імпорт сонячних панелей, інверторів, монтажних конструкцій та іншого обладнання для сонячних електростанцій оподатковується ПДВ за ставкою 20%.

Тимчасове звільнення (воєнний стан). Станом на **2024–2025 роки діє тимчасова пільга**, за якою ПДВ (та ввізне мито) **не справляються при імпорті** окремих видів енергетичного обладнання, зокрема сонячних панелей та супутніх товарів. Це означає, що протягом дії цієї пільги ефективна ставка ПДВ при ввезенні таких товарів – **0%**. Важливо, що ця пільга має обмежений строк дії: вона запроваджена на період дії воєнного стану і не пізніше **1 січня 2026 року** (якщо воєнний стан триватиме, пільгу припинять 01.01.2026, якщо не буде продовжена додатково).

Надалі докладно розглянемо умови застосування цієї пільги, постійні пільги, необхідні документи та оподаткування подальшого продажу таких товарів.

Пільги та звільнення від ПДВ при імпорті сонячних панелей

Тимчасове звільнення від ПДВ під час воєнного стану (2024–2025)

Законодавче впровадження. 16 липня 2024 року було прийнято закони України №3853-ІХ та №3854-ІХ, що набрали чинності 27 липня 2024 року. Цими законами внесено зміни до Податкового та Митного кодексів, які **тимчасово, на період воєнного стану (але не довше 01.01.2026)**, звільняють від оподаткування ПДВ

операції з ввезення на митну територію України низки енергетичних товарів. Зокрема, звільнення поширюється на товари для відновлення та генерації електроенергії, такі як:

- **обладнання для вітрової та сонячної генерації електроенергії** (включаючи сонячні панелі та фотомодулі);
- **електрогенераторне обладнання** (генератори);
- **акумулятори великої ємності** (літій-іонні батареї, за винятком малопотужних менш 300 Вт).

Перелік конкретних товарів та їхніх кодів УКТ ЗЕД визначений у **розділі XXI** Митного кодексу України. До цього переліку входять, зокрема, **сонячні панелі** (код **8541.43.00.00** – фотогальванічні елементи і модулі), **інвертори** та інше допоміжне обладнання для СЕС (підпадають під коди 8504.40.84.00, 8504.40.88.00 тощо – статичні перетворювачі, крім зварювальних). **Монтажні конструкції** та інші компоненти, які не належать до переліку енергетичного обладнання (наприклад, металеві опори, рами), **не звільняються** і при їх імпорті сплачується ПДВ за звичайною ставкою 20%. Правильна класифікація товарів за кодами УКТ ЗЕД є вирішальною для отримання пільги, оскільки звільнення застосовується лише до товарів із затвердженого списку.

Умови застосування. На відміну від деяких цільових пільг, **воєнна пільга 2024–2025 рр. не встановлює вимоги щодо конкретного використання чи кінцевого споживача** для енергетичного обладнання. Тобто **будь-який імпортер (суб'єкт господарювання)** може ввезти сонячні панелі, інвертори, батареї тощо і скористатися звільненням від ПДВ та мита, за умови належної класифікації товару. Ця пільга поширюється також на переміщення в міжнародних поштових та експрес-відправленнях. **Сплата ПДВ та мита не здійснюється на митниці**, що зменшує вартість та прискорює ввезення обладнання. Додатково уряд скасував вимогу про забезпечення сплати митних платежів при ввезенні цих пільгових товарів – тобто не потрібна банківська

гарантія або застава при імпорті енергообладнання, що підпадає під звільнення.

Строк дії пільги. Пільговий режим діє до кінця воєнного стану, але не пізніше 1 січня 2026 року. Таким чином, станом на 2025 рік імпортери можуть користуватися звільненням. Питання про можливу пролонгацію цієї пільги після 2025 року обговорюється (зокрема, профільний комітет Ради розглядає пропозиції продовжити її задля підтримки відновлюваної енергетики), але станом на зараз кінцева дата визначена законом.

Постійна пільга з ПДВ за Податковим кодексом (обладнання для ВДЕ)

Окрім тимчасових воєнних заходів, в Україні діє постійна норма Податкового кодексу (введена ще до війни) щодо підтримки відновлюваної енергетики. Підпункт 197.16 статті 197 ПКУ передбачає звільнення від ПДВ для операцій з ввезення на митну територію України обладнання, призначеного для відновлюваних джерел енергії та енергозбереження. До цієї категорії належать, зокрема:

- Устаткування, що працює на відновлюваних джерелах енергії (наприклад, сонячні модулі, вітротурбіни тощо) і матеріали для виробництва енергії з ВДЕ;
- Енергозберігаюче обладнання і матеріали, засоби вимірювання, контролю та управління витратами паливно-енергетичних ресурсів;
- Обладнання та комплектуючі для виробництва альтернативних видів палива або енергії з ВДЕ.

Важливо: Це звільнення має цільовий характер та умови застосування. Податковий кодекс вимагає одночасного виконання двох умов:

1. Цільове використання – імпортовані товари мають

використовуватися платником податку у власному виробництві (тобто для будівництва/оснащення власної генеруючої станції або виробництва обладнання/енергії, а не для перепродажу).

- 2. Відсутність аналогів – ідентичні товари з аналогічними характеристиками не виробляються в Україні.** Перелік товарів, що підпадають під цю пільгу, затверджується Кабінетом Міністрів. (На сьогодні діє Перелік, затверджений постановою КМУ №444 від 14.05.2008 р., який містить коди УКТ ЗЕД обладнання для відновлюваної енергетики та енергозбереження.)

При дотриманні цих умов імпортер не сплачує ПДВ при ввезенні обладнання. **Якщо ж умови порушуються (цільове призначення не виконане або товар має український аналог),** то платник податку зобов'язаний донарахувати та сплатити суму ПДВ, що мала б бути сплачена при ввезенні, а також пеню (120% облікової ставки НБУ за період від ввезення до сплати). Наприклад, якщо компанія ввезла сонячні панелі без ПДВ для власної СЕС, але згодом вирішила продати їх на сторону, вона мусить нарахувати «імпортний» ПДВ та сплатити до бюджету разом із пенєю. Таким чином, постійна пільга спрямована саме на стимули для **реалізації власних проєктів з ВДЕ,** а не торговельної діяльності.

Співвідношення з воєнною пільгою. У 2024–2025 роках багато операцій з імпорту обладнання для СЕС підпадають під більш широкий воєнний режим звільнення від ПДВ (описаний вище). Цей режим не вимагає цільового власного використання, тож імпортерам-продавцям скористатися ним простіше. **Якщо товар підпадає під воєнну пільгу, немає потреби оформляти звільнення за ст.197.16 ПКУ.** Постійна норма 197.16 буде знову актуальною після завершення дії воєнних пільг (тобто з 2026 року, якщо не буде продовжено звільнення).

Документи для підтвердження права на пільги при імпорті

Щоб скористатися звільненням від ПДВ на митниці, імпортер має підготувати належний пакет документів і правильно заповнити митну декларацію. Основні вимоги такі:

- **Стандартні документи для імпорту:** контракт з постачальником, інвойс (рахунок-фактура), пакувальні листи, транспортні документи (CMR, авіанакладна тощо), митна декларація і інші звичайні папери для розмитнення.
- **Позначення пільги в декларації:** у митній декларації необхідно вказати спеціальний код пільги. Для звільнення від ПДВ та мита на енергообладнання використовується код "241" у графі 36 декларації. Цей код сигналізує митниці, що імпорт здійснюється за пільговим режимом згідно з перехідними положеннями законодавства.
- **Технічна документація:** для товарів енергетичного призначення обов'язково слід підтвердити їх технічні характеристики та належність до пільгової категорії. Потрібно надати **технічний паспорт виробу, опис або креслення, каталожні матеріали виробника чи посилання на офіційний сайт з описом**. Ці документи допоможуть митникам правильно класифікувати товар. *Наприклад, щоб довести, що ввезені панелі є саме фотоелектричними модулями без додаткових електронних компонентів (код 8541.43) і підпадають під пільгу, варто надати їх технічний опис. Якщо панель обладнана додатковими пристроями (контролерами, діодами для живлення кінцевого пристрою тощо), митниця може класифікувати її як частину генераторної установки за кодом 8501, що не дає права на звільнення.*
- **Документи про цільове використання (для пільги ст.197.16 ПКУ):** якщо імпорт здійснюється за постійною пільгою для

власного виробництва, митники можуть вимагати заяву-зобов'язання про цільове використання товарів. Також на практиці рекомендується мати довідку чи лист від відповідного органу про відсутність аналогічного українського виробництва, хоча формально достатньо того, що товар включений до затвердженого Кабміном переліку.

Дотримання цих вимог та повнота документів є критичною. Податкові консультанти наголошують, що **правильна класифікація та пакет документів – ключовий фактор отримання пільги**, який дозволить уникнути зайвих витрат і затримок. Якщо все оформлено належним чином, митниця здійснить оформлення без нарахування ПДВ та мита.

ПДВ при подальшому продажу імпортованих товарів на внутрішньому ринку

Загальне правило (20%). Продаж (постачання) сонячних панелей, інверторів та іншого обладнання на митній території України **оподатковується ПДВ за стандартною ставкою 20%**. Це стосується як продукції вітчизняного виробництва, так і імпортованих товарів. Жодних спеціальних звільнень чи знижених ставок ПДВ саме для операцій продажу обладнання для СЕС у Податковому кодексі не передбачено станом на 2025 рік. Податкові органи прямо вказують, що **операції постачання згаданого обладнання оподатковуються ПДВ на загальних підставах (тобто 20%)**, за винятком окремих спеціальних випадків, передбачених законом.

Продаж товарів, ввезених за пільговим імпортом. Важливо розуміти, що тимчасове звільнення від ПДВ стосується лише етапу імпорту. Норми закону не поширюють режим звільнення на операції подальшого постачання таких товарів всередині країни. Тобто імпортер, який ввіз сонячні панелі без ПДВ, при їх реалізації на території України зобов'язаний **нарахувати ПДВ 20%** та сплатити його до бюджету у загальному порядку. Покупці

– платники ПДВ матимуть право на податковий кредит з цього податку, як зазвичай. Таким чином, пільговий імпорт скорочує витрати та покращує ліквідність у імпортера на етапі ввезення, але не звільняє кінцеву реалізацію від ПДВ: податок буде сплачено при продажу товару внутрішньому споживачу.

Контроль цільового використання. Якщо обладнання було ввезено за ст.197.16 ПКУ (для власного використання), а згодом продається на внутрішньому ринку, це, як зазначалося, вважається порушенням умов пільги. В такому разі імпортер має донарахувати імпортний ПДВ та пеню, і додатково на операцію продажу виписати податкову накладну з ПДВ 20%. Інакше кажучи, платник фактично втрачає пільгу та сплачує податок, який економив при імпорті. Податкові органи можуть відстежувати такі випадки, вимагаючи підтвердження цільового використання ввезеного без ПДВ обладнання (для цього імпортери, що отримують пільгу на власне виробництво, повинні зберігати всі первинні документи, акти виконання робіт, проектну документацію і т.ін., які доводять використання товарів за призначенням).

Висновок щодо продажів: Внутрішній продаж сонячних панелей та комплектуючих здійснюється у звичайному режимі оподаткування. Жодних законодавчих норм, які б встановлювали нульову або пільгову ставку ПДВ для реалізації таких товарів кінцевим споживачам (наприклад, як для певних медикаментів чи книг), немає. Тому бізнес-модель імпортера має враховувати, що кінцева ціна для неплатників ПДВ включатиме 20% податку, а для платників – це податок нейтральний (вони зможуть включити його до кредиту).

□ Маєте схожий випадок або сумніви щодо власних дій?

Команда **“Вікторія”** готова надати оперативну, істотну інформацію – професійно, ґрунтовно, до результату.

Заповніть форму зворотного зв'язку для швидкого зв'язку. Збережіть свої нерви, здоров'я, час та кошти.

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Група Компаній Вікторія

Графи 31–33 Звіту КІК: призначення, відповідальність та судова перспектива

1. Для яких фіскальних цілей в Звіті КІК граfi 31-33

- якщо пільга 2 млн. євро не застосовується – граfi 31–33 Звіту, згідно з ПКУ, призначені для оподаткування доходів контролюючої особи за принципом “витягнутої руки” (очевидна пряма потреба);
- якщо пільга 2 млн. євро застосовується – Інформація про операції КІК потрібна податковій для контролю діяльності КІК в майбутніх періодах, аналізу ТЦУ-ризиків тощо, навіть якщо зараз ці операції не впливають на оподаткування (очевидно, потреба не явна).

2. Розмір відповідальності за неповне відображення інформації у Звіті КІК

– 3% від суми доходу КІК або 25% від скоригованого прибутку КІК (за рік), залежно що більше, але не більше 1000 прожиткових мінімумів за кожен такий факт. Максимальний розмір цього штрафу в 2025 році сягає ~3,03 млн грн за кожне порушення.

3. Воєнний мораторій на відповідальність

– відповідно до п.72 підрозд. 10 розд. ХХ ПКУ (зміни внесені Законом №4113-IX від 04.12.2024), не застосовуються штрафні санкції за порушення, вчинені з 01.01.2022 до кінця місяця, у якому буде скасовано воєнний стан, за умови що контролююча особа виконає свої обов'язки, передбачені ст.39² ПКУ, протягом 6 місяців після припинення. Також на цей період контролер та його посадові особи звільнені від адміністративної і кримінальної відповідальності за порушення правил КІК

4. Хронологія зміни позиції ДПС щодо обов'язку заповнення граф 31-33

– до квітня 2024 ДПС повідомляла про необов'язковість заповнення граф, якщо застосовується пільга 2 млн. євро («ЗІР» (питання ID 40810), ІПК №806/ІПК/99-00-21-02-03-06 від 03.04.2023; №112/ІПК/99-00-24-03-03 від 08.01.2024; №772/ІПК/11-28-23-09 від 16.02.2024; №731/ІПК/99-00-21-02-03 від 14.02.2024; №1715/ІПК/99-00-24-03-03 від 01.04.2024);

– з квітня 2024 ДПС оприлюднено лист №3/2024 від 17.04.2024, де у п. 2.6 податківці заявили, що ПКУ не передбачає жодних виключень, які дозволяли б контролеру не відображати у Звіті про КІК інформацію в графах 31-33.

5. Судова практика

– прямої судової практики саме щодо штрафів за графи 31–33 Звіту КІК поки що немає, адже: (а) правила КІК є новелою (діють з 2022 р.), (б) на період воєнного стану діє мораторій на застосування штрафів. Очікується, що перші такі спори можуть з'явитися після завершення війни, коли ДПС почне

штрафувати тих контролерів, хто не виправить звіти протягом пільгових 6 місяців.

6. Обґрунтування позиції в суді щодо відсутності обов'язку заповнення гр. 31-33

– презумпція правомірності рішення платника податків. ПКУ містить фундаментальний принцип, згідно з яким у разі, якщо норма закону припускає неоднозначне трактування прав та обов'язків платників або контролюючих органів, рішення приймається на користь платника податків (пп.4.1.4 ПКУ)

У нашому випадку очевидна неоднозначність у трактуванні вимоги заповнення граф 31–33 за умов звільнення: сама ДПС протягом 2023 – початку 2024 р. трактувала норми ПКУ в один спосіб (дозволяла не заповнювати), а у квітні 2024 р. – інакше. Це класичний приклад нормативної невизначеності.

– дотримання ІПК. Навіть за відсутності прямої ІПК, платник може вказати, що його дії відповідали офіційній позиції податкової на той час, опублікованій у базі ЗІР та листах.

– відсутність складу правопорушення. Штраф за 120.7 ПКУ є фінансовою санкцією, що накладається без доведення “вини” в класичному розумінні, проте принцип вини в податкових правопорушеннях все ж враховується (ст.109 ПКУ). Вина платника полягає у невиконанні чи неналежному виконанні обов'язків. Тут же контролер виконав свій обов'язок (подав звіт) і мав підстави вважати, що заповнив його правильно. Суспільно небезпечні наслідки відсутні – податок не занижено, держава не зазнала збитків.

– співмірність (пропорційність) санкції. Принцип верховенства права вимагає, щоб санкція була пропорційною порушенню. У нашому випадку потенційний штраф є вкрай великим (до кількох мільйонів гривень), тоді як порушення – суто формальне. В практиці ЄСПЛ надмірно суворі штрафи за незначні провини можуть розглядатися як порушення ст.1 Першого протоколу (непропорційне втручання в майнові права).

У даній ситуації відсутні недорахування бюджету, тому накладення максимального штрафу за чисто технічну прогалину суперечить цілям податкових санкцій (які за задумом повинні

стимулювати сплату податків). Цей аргумент доповнює основні, підкреслюючи несправедливість покарання.

– з логіки Податкового кодексу інформація граф 31-33 в цілях оподаткування використовується лише у взаємозв'язку з пп. 39-2.3.2.4 ПКУ. Тобто, якщо би не було пільги, то прибуток КІК міг би бути перерахованим за правилами «витягнутої руки».

7. Воєнний стан і виконання обов'язків у відстрочений строк

– контролююча особа має законне право скористатися пільговим періодом і подати уточнюючий повний Звіт про КІК протягом 6 місяців після завершення воєнного стану без штрафів. Якщо платник це зробить – наприклад, доповнить раніше поданий звіт інформацією про операції – то згідно з п.72 підрозд.10 розд. XX ПКУ штрафи взагалі не можуть бути накладені.

8. Як ДПС може виявити те, що КІК не відобразив інформацію в гр. 31-33

– джерела офіційної інформації, яка отримується автоматично податковим органом (CRS, FATCA, CbC тощо) не розкриває суті операції, в т.ч. контрагентів;

– можливості двостороннього обміну податковою інформацією. Україна є учасницею Конвенції про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах (OECD/Council of Europe), яка набула чинності для нас у 2009 році (ратифікована Законом №677-VI від 17.12.2008, протокол до неї – Законом №21-VII від 11.01.2013). Однак, така податкова інформація обмежується у загальному випадку лише фінансовою звітністю іноземної компанії, реєстраційною інформацією, а не розкриттям суті операцій.

– у разі цілеспрямованого запиту в порядку кримінальних проваджень. Це, своєю чергою, імовірно лише у випадку якщо контролююча особа ухилилась від сплати податків дотично до КІК і дуже мало ймовірно, якщо особа застосовувала підставно пільгу щодо невключення доходів через недосягнення порогу 2 млн. євро.

Клієнти Компанії Вікторія завжди можуть розраховувати на ефективне представництво та захист своїх інтересів

У разі, якщо у Вас виникли питання щодо діяльності, податкового супроводу фізичної особи-власника КІК, звертайтеся за формою швидкого зв'язку :

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Компанія Вікторія